

i) Wijzigingsfiche:

Wijzigingsfiche 3.27
Inrichting natura 2000

ii) Hoofdstuk 5 – interventie 3.27:

05_5.3_3.27 Inrichting
natura2000_wijziging ;

De vertegenwoordiger van ANB doet de toelichting.

De vertegenwoordiger van de Minaraad vraagt verduidelijking bij de wijziging.¹ De vertegenwoordiger van ANB gaf aan dat er een grote variatie is aan projecten. De projecten zijn duurder geworden waardoor het geplande gemiddelde eenheidsbedrag verdubbeld wordt en een gemiddeld gepland maximum eenheidsbedrag ingesteld dat 250% hoger ligt omwille van de hoge variabiliteit aan steunbedragen.

Na de toelichting benadrukte de vertegenwoordiger van de Minaraad het belang van natte natuur aangezien de geconstateerde hogere kostprijs klaarblijkelijk gelinkt is aan projecten voor natte natuur. Het investeren in natte natuur is belangrijk vanuit milieu- en natuurstandpunt en ze betreuren daarom de daling van het aantal projecten. Hierbij werd ook verwezen naar engagementen en verplichtingen van de Vlaamse regering, o.a. via de Blue Deal en de Natuurherstelverordening. Binnen de Minaraad is er geen eensgezind standpunt hierover, omdat er voor andere kostenposten, zoals de opstart en overname voor jonge landbouwers, wel extra budget gevonden kan worden. Dat staat volgens hen in schril contrast met deze wijziging, waarbij de doelen voor hen naar beneden bijgesteld worden.² De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij legt uit dat het eenheidsbedrag van belang is voor het bedrag dat terugbetaald wordt door de Europese Commissie. De Europese Commissie voert immers correcties door op wat het Vlaams betaalorgaan te veel uitbetaalt t.o.v. de geplande eenheidsbedragen. De vertegenwoordiger van de Minaraad wijst er nog eens op dat er voor andere maatregelen wel budget gevonden kan worden en dat er hier dan ook wel eens mag nagedacht worden over extra budgetten.

De vertegenwoordiger van kabinet Weyts maakt ook voorbehoud.

De vertegenwoordiger van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij verduidelijkt dat het om een wijziging gaat die als doel heeft dat ANB de projecten kan uitbetalen en het uitbetaalde bedrag terugbetaald kan worden door de Europese Commissie.

De voorzitter vult aan dat het vinden van extra budget gekoppeld is aan de Vlaamse begroting en neemt akte van de geformuleerde standpunten.

- b) Hoofdstuk 3.10.1.1. – conditionaliteit - GLMC 1 ‘Instandhouding van blijvend grasland op basis van een verhouding blijvend grasland ten opzichte van het landbouwareaal’: aanpassing referentieratio 2018 op basis van gedelegeerde verordening (EU) 2022/126

i) Wijzigingsfiche:

---

¹ N.v.d.r.: aanpassing op basis van ontvangen opmerking van de Minaraad

² N.v.d.r.: aanpassing op basis van ontvangen opmerking van de Minaraad

Wijzigingsfiche
conditionaliteit GLV

ii) Hoofdstuk 3.10.1.1:

03_3.10_conditional
iteit GLMC1_wijzigin

De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij doet de toelichting.

De vertegenwoordiger van kabinet Weyts vraagt of er voldoende gegevens beschikbaar zijn om nu achteraf te gaan bekijken wie er in 2018 actieve landbouwer was. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij antwoordt dat er voldoende gegevens zijn en dat ze teruggekeken hebben naar de berekeningen van actieve landbouwer die in 2018 al gebeurd zijn tijdens de voorbereidingen van het GLB. Voor de berekening is er gebruik gemaakt van de leeftijd en niet van de gegevens van de FOD over de rustpensioenen, omdat die gegevens privacygevoelig zijn. De voorzitter verduidelijkt dat de landbouwer met pensioengerechtigde leeftijd kan kiezen tussen een rustpensioen of GLB-subsidies. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij zegt dat er analyses gebeurd zijn om te kijken wat het aandeel van pensioengerechtigde landbouwers is dat toch nog beroep zou doen op GLB-subsidies. Dat aandeel was relatief beperkt, omdat een rustpensioen financieel interessanter is voor de meeste landbouwers.

De vertegenwoordiger van kabinet Weyts vraagt hoeveel actieve landbouwers en hoeveel hectare blijvend grasland er dan waren in 2018. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij beantwoordt dat er 14.411 actieve landbouwers waren in 2018. Het areaal blijvend grasland in 2018 staat in de wijzigingsfiche. De vertegenwoordiger van kabinet Weyts vraagt of daar veel evolutie in zit. De vertegenwoordiger van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij zegt dat het schommelt, maar dat we tot nu toe altijd onder de 3%-norm zijn gebleven.

De vertegenwoordiger van kabinet Weyts vraagt of we daarmee de doelstellingen van LULUCF kunnen halen. De expert en de vertegenwoordiger van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij stellen dat dat een andere discussie is. De voorzitter antwoordt dat hij in de mate van het mogelijke informatie hierover kan bezorgen, indien gewenst³. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij antwoordt dat het niet de enige interventie is die inzet op koolstofopslag. Er is ook nog de GLMC 2 ter bescherming van wetlands en veengebieden en er zijn ook nog AMKM's rond het omzetten van tijdelijk naar blijvend grasland, de inzaai van meerjarige, milieu-, biodiversiteitsvriendelijke of klimaatbestendige teelten... De vertegenwoordiger van de Minaraad sluit zich aan bij deze vraag naar de wisselwerking tussen de voorgestelde wijziging en de doelstellingen van LULUCF.⁴ In eerdere adviezen werd de vraag ook al gesteld om meer duidelijkheid te verschaffen over de doorvertaling van LULUCF naar het GLB-SP. De voorzitter geeft aan een analyse te laten maken.⁵

- c) Hoofdstuk 5.1 – interventie 1.2 ‘Aanvullende herverdelende inkomenssteun voor duurzaamheid’: aanpassing output en geplande eenheidsbedragen voor campagnejaren 2026 en 2027

i) Wijzigingsfiche:

Wijzigingsfiche 1.2
aanv herverdelende

³ Deze zijn bij het verschijnen van het verslag nog niet beschikbaar

⁴ N.v.d.r.: aanpassing op basis van ontvangen opmerking van de Minaraad

⁵ N.v.d.r.: aanpassing op basis van ontvangen opmerking van de Minaraad

ii) Hoofdstuk 5.1 – interventie 1.2:

05_5.1_1.2 Aanv
herverdelende betalin

De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij licht toe. Er volgen geen vragen.

d) Hoofdstuk 5.1 – interventie 1.1 BISS ‘Basisinkomenssteun voor duurzaamheid:’ financiële verschuiving ten bate van de ecoregeling ‘bodemorganisch koolstofgehalte’

Hoofdstuk 5.1 – interventie 1.7 ‘Ecoregeling bodemorganisch koolstofgehalte’: aanpassing minimale toediening van stalmest in actie 2b ‘stimuleren en faciliteren van het gebruik van producten met hoog koolstofgehalte’ en aanpassing gepland eenheidsbedrag voor campagnejaren 2026 en 2027

Hoofdstuk 6.1 – overzicht financieel plan: verhoging van de totale bijdrage van de ecoregelingen ingevolge de financiële verschuiving vanuit interventie BISS

i) Wijzigingsfiche – interventie 1.1 en 1.7:

Wijzigingsfiche 1.7 ER
bodemorg koolstof_w

ii) Hoofdstuk 5.1 – interventie BISS:

05_5.1_1.1 BISS
basisinkomensssteun_

iii) Hoofdstuk 5.1 – interventie 1.7:

05_5.1_1.7 ER
bodemorg C_wijziging

iv) Wijzigingsfiche financieel plan:

Wijzigingsfiche hfst
6 financieel plan_wi

Finale fiche zoals ingediend bij de Europese Commissie, aangevuld met de vereiste correcties ingevolge de wijziging in punt c) (interventie 1.2):

Wijzigingsfiche hfst 6
financieel plan_wijzigir

v) Hoofdstuk 6.1 – overzicht financieel plan:

06_6.1_Financieel
overzicht_wijziging :

Finale fiche zoals ingediend bij de Europese Commissie, aangevuld met de vereiste correcties ingevolge de wijziging in punt c) (interventie 1.2):

06_6.1_Financieel
overzicht_wijziging 20.

De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij licht de wijziging toe.

De vertegenwoordiger van de Minaraad vraagt of we weten wat het percentage gebruikte stalmest is, gezien de voorgenomen neerwaartse bijstelling van de oorspronkelijke doelstelling. De rechtvaardiging voor deze bijstelling – een daling in de beschikbare stalmest – is enkel valide als de huidige gebruiksgraad al het maximaal mogelijke percentage bereikt. De vertegenwoordiger van VLM geeft aan bijkomende informatie te bezorgen.^{6 7}

De vertegenwoordiger van kabinet Weyts vraagt of er een impactanalyse gebeurd is voor de nitraatuitspoeling. De voorzitter antwoordt dat dat niet gebeurd is. Hij stelt dat kunstmest het minst goed is voor het risico op nitraatuitspoeling en dat stalmest ook beter is voor het bodemleven. De vertegenwoordiger van VLM vult aan dat de bemestingsnormen hierdoor niet verhoogd worden en dat de aanpassing van 10 naar 15 ton per ha gebeurt binnen de bemestingsnormen. Hij bevestigt ook dat stalmest enkele voordelen heeft. De voorzitter vult aan dat één van de 6J's verwijst naar de juiste mestsoort en dat we dat hiermee proberen te stimuleren.

De vertegenwoordiger van de VVP vraagt of het voor landbouwers voldoende economisch interessant zal blijven na deze wijziging. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij antwoordt dat 15 ton/ha aansluit bij de modaliteiten van de stalmeststrooier waarbij de stalmest homogeen verspreid wordt over het perceel. De voorzitter vult aan dat dit wijzigingsvoorstel tot stand gekomen is via het periodiek overleg met de landbouworganisaties.

De vertegenwoordiger van kabinet Weyts vraagt of het uitrijden van mest in het verleden nog ondersteund werd. De voorzitter en de expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij verduidelijken dat ook steun gegeven wordt voor het verhogen van bodemorganische koolstofgehalte door compost en champost en dat er bij stalmest een meer geleidelijke vrijgave is van de stikstof. De voorzitter concludeert dat stikstof nodig is voor de groei van gewassen en dat we moeten sturen in de richting van de juiste meststof als onderdeel van het bemesten volgens de 6 J's. Binnen het VLIF wordt er bijvoorbeeld ook gestimuleerd om op de juiste manier te bemesten.

e) Hoofdstuk 5.1 – interventie 1.8 'Ecoregeling ecoteelten':

- stopzetten van actie 4 'faunavriendelijke nateelten' en actie 3c 'voorjaarsbraak' vanaf campagnejaar 2026
- schrappen van het verplicht onderwerken voor niet-oogstbare teelten (actie 2b)

i) Wijzigingsfiche:

Wijzigingsfiche 1.8 ER
ecoteelten_wijziging 2

ii) Hoofdstuk 5.1 – interventie 1.8:

05_5.1_1.8 ER
ecoteelten_wijziging_2

⁶ Stalmest wordt hoofdzakelijk door runderen geproduceerd. Van de mestproductie door runderen (uitgedrukt in kg N), is ongeveer 27% onder de vorm van stalmest. De rest is via beweiding of drijfmest. 100% van de geproduceerde stalmest wordt gebruikt als bemesting van akkers. Door een daling van de rundveestapel (-5,18 % sinds 2020) stellen we een daling vast van de hoeveelheid geproduceerde stalmest (-3,11% N tov 2020).

⁷ N.v.d.r.: aanpassing op basis van ontvangen opmerking van de Minaraad

De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij licht toe.

De vertegenwoordiger van kabinet Crevits vraagt of deze wijziging zal gelden vanaf 2026 en wanneer gecommuniceerd zal worden opdat de landbouwers tijdig op de hoogte zijn. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij bevestigt de ingangsdatum en licht toe dat er meestal al onder voorbehoud gecommuniceerd wordt, maar dat sowieso altijd eerst het advies van het monitoringcomité en de evolutie in de onderhandelingen met de Europese Commissie afgewacht wordt.

De vertegenwoordiger van VLM vraagt wat het effect van het schrappen van de voorjaarsbraak en de faunavriendelijke nateelten zou zijn op de akkervogels en of er gezocht is naar alternatieven of aanpassingen. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij licht toe dat faunavriendelijke nateelten dermate weinig opgenomen werd. De vertegenwoordiger van VLM vraagt of we weten waarom. De expert antwoordt dat de vergoeding, 60 euro per ha, te beperkt was en dat andere maatregelen dan interessanter zijn. Voor de voorjaarsbraak hadden we in 2024 heel veel aanvragen, maar dat lag aan het natte weer. Als landbouwers niet konden inzaaien, dan werd de ecoregeling aangevraagd. De voorzitter vult aan dat zoiets in het kader van goed bestuur en correcte besteding van overheidsmiddelen niet kan. De ecoregeling faunavriendelijke hooftelten doet het wel heel goed en heeft wel bewezen voordeel.

De vertegenwoordiger van de Minaraad kan niet positief adviseren, omdat er binnen de MINA-raad geen consensus is. De vertegenwoordiger van de Minaraad benadrukt hierbij expliciet dat de onderbouwing van deze wijziging zwak is. De kritiek spitst zich toe op het besluit om een ecoregeling te schrappen vanwege onvoldoende effectiviteit, zonder voorafgaand onderzoek naar de mogelijkheden om de maatregel resultaatgerichter in te zetten (en met de aanname dat dit geen effect zou hebben op de doelstellingen). De vertegenwoordiger gaf hierbij expliciet aan dat het gericht toespitsen op specifieke gebieden (soortenbescherming) al tot meer resultaat zou kunnen leiden. Ze wees hierbij ook op de urgente noodzaak om boerenlandvogels sterker te beschermen, een vereiste die onderstreept wordt door de Natuurherstelverordening.⁸

De vertegenwoordiger van de SERV zegt dat de landbouwers niet zomaar het weer afwachten. Er waren ook wel een aantal voorwaarden aan verbonden zoals het langer onbewerkt laten van de bodem. Die laagdrempelige instapmogelijkheid verdwijnt dan. Zij vinden het geen goed idee om te schrappen; met het oog op stabiliteit kan verder gebouwd worden op een aantal maatregelen.

De vertegenwoordiger van ANB betreurt de beslissing, maar kan voor een stuk ook wel in de motivatie komen. Het is echter wel belangrijk om stappen te blijven zetten in de goede richting.

De voorzitter erkent de gedeelde zorg van de doelstelling van de maatregel en verduidelijkt dat het budget voor de ecoregelingen helemaal benut is en dat er zelfs nog een stuk verschoven moet worden naar de ecoregelingen. De ecoregelingen zijn dus alles samen heel succesvol, bovendien zal, zoals verder in de vergadering zal worden toegelicht, op vraag van de landbouw- en natuursector nog een ecoregeling toegevoegd worden. Er is bekeken welke alternatieven er voor handen zijn. Het is een noodzakelijke efficiëntiekeuze gelet op de budgettaire en administratieve middelen. In vergelijking met andere landen hebben wij een heel breed palet aan ecoregelingen.

De vertegenwoordiger van het Vlaams Betaalorgaan vult aan dat we meer dan 40 maatregelen hebben. Gegeven de output moet je de keuze maken of de zware administratieve last opweegt bij een zeer beperkte output. Ook naar het toekomstig GLB toe zullen we naar zijn mening keuzes moeten maken. De kost van de administratie voor het bedienen van iedereen is enorm.

De vertegenwoordiger van ANB erkent het belang van focussen: een gigantische catalogus is niet nodig, maar we moeten wel de juiste maatregelen onderbouwd kiezen. Ook het toekomstig GLB zal moeten samenspreken met het natuurherstelplan waarbij de juiste richting zal moeten gekozen worden.

---

⁸ N.v.d.r.: aanpassing op basis van ontvangen opmerking van de Minaraad

De vertegenwoordiger van de SALV volgt de administratie, tenzij hem tegenbericht bereikt.

De vertegenwoordiger van de Minaraad stelt dat ook zij geen voorstander zijn van de brede menukaartopties, maar ze onderstrepen wel dat er een natuurherstelverordening is waar we een antwoord zullen moeten op bieden. Door te schrappen slaan we niet de juiste richting in.

De vertegenwoordiger van kabinet Weyts en kabinet Depraetere delen die mening.

De vertegenwoordiger van kabinet Weyts betreurt ook dat hierover geen afstemming zou gebeurd zijn met ANB. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij antwoordt dat er wel regelmatig contact is met ANB. De voorzitter vult aan dat afstemming niet noodzakelijk betekent dat de invalshoek helemaal hetzelfde is. De vertegenwoordiger van kabinet Weyts vraagt of er verschoven wordt richting een nieuwe ecoregeling bufferstroken. De voorzitter antwoordt dat het budget in eerste instantie verschuift van de rechtstreekse betalingen richting de ecoregelingen en dat naast biodiversiteit onder meer ook waterkwaliteit en bodemkwaliteit uitdagingen zijn binnen het beschikbaar budget. Het punt over de ecoregelingen bufferstroken zal later behandeld worden.

De voorzitter concludeert dat er enerzijds veel kritische stemmen zijn dat er minder ecoregelingen zijn voor de boerenlandvogels. Anderzijds hoort hij ook de nood om het behapbaar te houden budgetair en administratief.

- f) Hoofdstuk 5.3 – mogelijkheid tot het instellen van kortere looptijd (2 of 3 jaar) voor nieuwe verbintenissen vanaf 2026 en tot jaarlijks verlengen van aflopende verbintenissen vanaf 2027 naar het einde van de GLB-periode voor de agromilieuklimaatmaatregelen:
- 3.1 'AMKM tijdelijk naar blijvend grasland'
  - 3.2 'AMKM ecoteelten'
  - 3.5 'AMKM bloemenstrook in de fruitteelt'
  - 3.6 'Behoud van lokale rundvee-, schapen-, geieten- en varkensrassen'
  - 3.7 'AMKM onderhoud boslandbouwsystemen'

i) Wijzigingsfiche:

Wijzigingsfiche
3.1-3.2-3.6-3.7 AMKM

Fiche zoals ingediend bij de Europese, met gewijzigde kortere looptijd van 3 of 4 jaar (i.p.v. 2 of 3 jaar) voor de bovenvermelde areaalgebonden interventies:

Wijzigingsfiche
3.1-3.2-3.6-3.7 AMKM

ii) Hoofdstuk 5.3 – interventies 3.1, 3.2, 3.5 en 3.6

05_5.3_3.1-3.2-3.6_A
MKM's_looptijd vert

Fiche zoals ingediend bij de Europese, met gewijzigde kortere looptijd van 3 of 4 jaar (i.p.v. 2 of 3 jaar) voor de bovenvermelde areaalgebonden interventies:

05_5.3_3.1-3.2-3.6_A
MKM's_looptijd verbii

Interventie 3.7: zie interventiefiche onder punt e)

De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij licht toe. Bijkomend informeert de expert dat de looptijd in de fiches nog zal aangepast worden naar 3 i.p.v. 2 jaar op vraag van de Commissie. Er volgen geen vragen of opmerkingen.

- g) Hoofdstuk 5.3 – interventie 3.7 ‘AMKM onderhoud boslandbouwsystemen’: geen behandeling met herbiciden in de strook tussen de bomen met uitzondering van pleksgewijze bestrijding

- i) Wijzigingsfiche:

wijzigingsfiche 3.7
AMKM onderhoud t

Finale versie ingediend bij de Europese Commissie, met gewijzigd subsidiabiliteitscriterium inzake geen gebruik herbiciden naar ‘met uitzondering van een pleksgewijze bestrijding wanneer het strikt noodzakelijk is’ en een aangepaste kortere looptijd voor nieuwe verbintenissen zoals vermeld onder punt f):

Wijzigingsfiche 3.7
onderhoud boslandb

- ii) Hoofdstuk 5.3 – interventie 3.7:

05_5.3_3.7 AMKM
onderhoud boslb_w

Finale versie ingediend bij de Europese Commissie ingevolge de aanpassingen vermeld onder i):

05_5.3_3.7 AMKM
onderhoud boslb_wijz

De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij licht toe dat op vraag van de Europese Commissie het aangepaste subsidiabiliteitscriterium verder beperkt wordt tot ‘met uitzondering van een pleksgewijze bestrijding wanneer het strikt noodzakelijk is’.

De vertegenwoordiger van ANB reageert dat de passage “wanneer het strikt noodzakelijk is” moeilijk te controleren is. Het toestaan van pleksgewijze bestrijding is op zich een goede toevoeging, maar ze stelt zich de vraag hoe je zo iets controleerbaar maakt. De vertegenwoordiger van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij zegt dat het inderdaad niet evident is voor haar diensten om dat controleerbaar te maken maar dat er wel de nodige ervaring is. Ook is deze wijziging cruciaal voor een hoger succes van de maatregel. Ook de vertegenwoordiger van kabinet Weyts vraagt hoe dat gecontroleerd zal worden. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij antwoordt dat zo iets via controles ter plaatse zal gebeuren. De vertegenwoordiger van kabinet Depraetere vraagt verduidelijking hoe dat precies zal gebeuren. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij zegt dat je ter plaatse wel kan constateren of er al dan niet pesticiden gebruikt zijn.

De vertegenwoordiger van de Minaraad vraagt hoe de conclusie getrokken wordt dat deze maatregel minder opgenomen wordt. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij antwoordt dat dit uit het Consortium Agroforestry Vlaanderen komt. De vertegenwoordiger van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij vult aan dat dat dit een groep is met ILVO en andere partners⁹ die onder meer de knelpunten in de regelgeving bespreken maar ook veel kennis ter beschikking stellen op hun website voor landbouwers.

---

⁹ <https://www.agroforestryvlaanderen.be/nl/leden>

De vertegenwoordiger van kabinet Diependaele vraagt wat de hindernis was in de aanvragen. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij zegt dat ze in bepaalde gevallen geen aanvraag durven doen, omdat ze schrik hebben voor een grote onkruiddruk en er daarom zelfs niet aan de maatregel beginnen.

De vertegenwoordiger van VLM vraagt hoeveel de maatregel (AMKM onderhoud boslandbouw) gebruikt werd. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij antwoordt dat deze maatregel voor 178 hectare werd aangevraagd in 2025.

De vertegenwoordiger van kabinet Diependaele vraagt verduidelijking van wat begrepen wordt onder “wanneer het strikt noodzakelijk is”.¹⁰ De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij antwoordt dat het niet over “strikt noodzakelijk” gaat wanneer er geen onkruiddruk is en toch pesticiden gevonden worden. De controleurs krijgen opleiding om op een uniforme wijze te controleren. De vertegenwoordiger van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij vult aan dat mensen die inzetten op agroforestry ook wel vanuit een bepaalde filosofie vertrekken en niet zomaar veel herbiciden gaan gebruiken en dat het onnodig gebruik tevens kostelijk is bij het beheer van het boslandbouwsysteem.

De vertegenwoordiger van de Minaraad heeft dezelfde signalen over de hinder in de aanvragen ontvangen vanuit BOS+. Toch wil ze er ook nog eens op wijzen dat de Europese Commissie ook zegt dat we moeten inzetten op het verlagen van het pesticidegebruik. De vertegenwoordiger van de Minaraad heeft hierbij ook aangegeven dat de Minaraad eerder al [geadviseerd](#)¹¹ heeft over de aandachtspunten tussen het pesticidenbeleid en het landbouwbeleid.¹² Mulch zou bijvoorbeeld ook een oplossing kunnen zijn. Er wordt geen voorbehoud getekend, maar ze hopen wel dat het goed opgevolgd wordt. De voorzitter zegt dat perfectie de vijand is van het goede. Als we die bepaling niet toevoegen, dan dreigt de opnamegraad naar beneden te gaan. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij is er ook van overtuigd dat ze zullen kiezen voor mulch als dat mogelijk is. In de infofiche aan de landbouwers zal er gesensibiliseerd worden om gebruik te maken van mulch.

- h) Hoofdstuk 5.3 – interventies 3.13 en 3.14 ‘vorming en advies vraag- en aanbodgestuurd’: wijzigen geplande gemiddelde eenheidsbedragen en toevoegen geplande gemiddelde maximumeenhedsbedragen voor de begrotingsjaren 2026 t.e.m. 2029

- i) Wijzigingsfiche:

Wijzigingsfiche
3.13-3.14 vorming a

- ii) Hoofdstuk 5.3 – interventie 3.13 en 3.14:

05_5.3_3.13-3.14
Vorming en advies_wj

De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij licht toe. Er volgen geen vragen of opmerkingen.

- i) Hoofdstuk 5.3 – interventies 3.20 ‘VLIF innovatieve investeringen voor verdere verduurzaming op landbouwbedrijven’ en 3.21 ‘VLIF innovatieve groene investeringen op landbouwbedrijven’: verhogen van gemiddelde geplande maximumeenhedsbedragen voor de begrotingsjaren 2026 t.e.m. 2029

Hoofdstuk 5.3 - interventie 3.25 ‘VLIF investeringen voor duurzame verwerking en afzet’: toevoegen van gemiddeld gepland maximumeenhedsbedrag voor de begrotingsjaren 2026 t.e.m. 2029

---

¹⁰ N.v.d.r.: aanpassing op basis van ontvangen opmerking van kabinet Diependaele

¹¹ [Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticiden gebruik tot 2027 | Vlaanderen.be](#)

¹² N.v.d.r.: aanpassing op basis van ontvangen opmerking van de Minaraad

i) Wijzigingsfiche:

Wijzigingsfiche
3.20-3.21-3.25 VLIF ii

ii) Hoofdstuk 5.3 – interventies 3.20, 3.21, en 3.25:

05_5.3_3.20-3.21-3.2
5_VLIF investeringer

De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij licht toe.

De vertegenwoordiger van de Minaraad vraagt of er rond innovatieve investeringen ook doorrekeningen zijn om te bekijken wat er maatschappelijk bereikt wordt met het geld dat hiervoor besteed wordt. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij licht toe dat deze interventie via projectoproepen werkt en geselecteerd worden door een jury met selectiecriteria die voorgelegd werden aan het monitoringcomité. Momenteel zijn er nog geen afgeronde projecten, maar we kunnen in de komende APR's wel een voorbeeld opnemen zodra een project is afgerond. De productieve investeringen hebben een duurzaamheidsdatabank, maar de innovatieve investeringen zitten daar niet in, omdat er geen parameters hiervoor zijn vanwege hun innovatieve karakter.

De vertegenwoordiger van de Minaraad vraagt welke impact deze wijziging gehad heeft op de parameters. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij legt uit dat er niet meer budget naar deze interventie gaat. De wijziging aan de gemiddelde geplande maximumeenheidsbedragen is enkel bedoeld om met de grote variëteit aan steunbedragen te kunnen omgaan. Het is namelijk mogelijk dat er in een bepaald jaar slechts 2 projecten met grote steunbedragen geselecteerd worden waardoor er een afwijking plaatsvindt van het gepland gemiddeld eenheidsbedrag.

De vertegenwoordiger van Minaraad vraagt of er eindrapporten beschikbaar zijn. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij antwoordt dat het nagevraagd zal worden bij de betrokken collega's¹³.

j) Hoofdstuk 5.3 – interventie 3.28 'VLIF opstart en overname door jonge landbouwers': toevoegen aanvullende nationale financiering

i) Wijzigingsfiche:

Wijzigingsfiche
3.28 VLIF-opstart-ov

ii) Hoofdstuk 5.3 – interventie 3.28:

05_5.1_3.28 VLIF
opstart-overname jc

iii) Bijlage V bij het GLB Strategisch Plan

---

¹³ Navraag leert dat deze rapporten niet gepubliceerd worden omdat het investeringsdossiers op individuele landbouwbedrijven betreft. Bij een volgende Annual Performance Report over het GLB kunnen desgevallend een aantal uitbetaalde investeringen als voorbeeld gegeven worden.

De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij licht toe.

De vertegenwoordiger van het Vlaams Betaalorgaan vraagt hoe het zit met de instroom van vrouwelijke landbouwers. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij zegt dat het bijgehouden wordt als monitoringsvariabele binnen het APR. In 2024 waren er echter nog geen betalingen, maar in 2025 wel. Dit zal dus toegelicht kunnen worden bij de voorstelling van het APR in januari 2026.

De vertegenwoordiger van kabinet Depraetere vraagt wat de voorwaarden van deze interventie zijn en waar het geld vandaan komt. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij zegt dat er een bedrijfsplan opgesteld en uitgevoerd moet worden, het bedrijf voldoende verdien capaciteit moet behalen en dat ze ook voor een bepaald minimumpercentage ingestapt moeten zijn in het bedrijf. De voorzitter vult aan dat er ook slechts een beperkt inkomen van buiten het bedrijf gehaald mag worden, maximaal een halftijdse job in loonverband. De voorwaarden zijn ook opgenomen in rubriek 5 van de interventiefiche.

De vertegenwoordiger van kabinet Weyts leest in de wijzigingsfiche dat de middelen vanuit het PAS komen. Ze vraagt wat de link is. De voorzitter antwoordt dat er een duidelijke link is met PAS, namelijk de ondersteuning van emissiearme bedrijfsvoering wat bijdraagt aan de PAS-transitie.

De vertegenwoordiger van kabinet Weyts vraagt om welke begrotingslijn het gaat. De voorzitter verwijst hiervoor door naar de begrotingsdiscussies.

De vertegenwoordiger van kabinet Weyts vraagt waarom 40 mio euro wordt toegevoegd. De vertegenwoordiger van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij legt uit dat het steunbedrag niet wijzigt. De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij licht toe dat er 3 verschillende steunbedragen zijn. Bijna het ganse budget voor de hele programmaperiode van deze maatregel is geselecteerd. Momenteel is er geen geld meer voor aanvragen in 2026 en 2027. Bij de opmaak van het GLB-SP werd een inschatting gedaan van het totale aantal aanvragen en de verdeling van de aanvraag over de steunbedragen. Oorspronkelijk werd de output ingeschat op 675 begunstigden. Door deze wijziging wordt de inschatting uitgebreid naar 1.055 begunstigden. De gepland output wordt dus verhoogd met 380 begunstigden.

De vertegenwoordiger van de Minaraad kan niet positief adviseren, omdat er geen eensgezind standpunt is. De PAS-provisie is bedoeld om bij te dragen aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor Europees beschermde natuur door de impact van stikstofdepositie op SBZ-H structureel en planmatig terug te dringen. Zij zien hiervoor geen duidelijke link met de interventie en de voorwaarden.¹⁴

De voorzitter ziet de inzet tegen stikstof duidelijk gelinkt aan deze instrumenten. Jonge landbouwers hebben nog nooit zo veel uitdagingen gehad en moeten die transitie waarmaken. Voor hem is het evident dat de PAS-transitie plaatsvindt samen met boeren vanuit de gedachte dat landbouwers niet zonder natuur kunnen en natuur ook niet zonder landbouwers. De PAS-provisie voorziet ook voor meer dan de helft in middelen voor de landbouwtransitie.

De vertegenwoordiger van kabinet Depraetere steunt dat de lijn met PAS niet duidelijk genoeg is. De vertegenwoordiger van kabinet Diependaele wijst erop dat ze andere leden hoort verwijzen naar art. 4 van het PAS-decreet. De vertegenwoordiger van kabinet Weyts tekent ook voorbehoud aan.

---

¹⁴ N.v.d.r.: aanpassing op basis van ontvangen opmerking van de Minaraad

3 VARIA

3.1 Wijzigingen i.v.m. bufferstroken

De voorzitter licht toe dat er nog een aantal wijzigingen aankomen via een schriftelijke procedure die morgen gelanceerd zal worden. De wijzigingen zullen nu al toegelicht worden waarbij al een eerste mening kan gegeven worden. De wijzigingen zijn het gevolg van een recent akkoord met de middenveldorganisaties. Het moet via een schriftelijke procedure verlopen, omdat de wijziging nog voor eind september ingediend moet worden bij de Europese Commissie om hen ook nog voldoende tijd te geven om deze goed te keuren vóór 1 januari 2026.

De expert van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij licht toe dat binnen GLMC 4 momenteel de verplichting geldt van 1m teeltvrije strook, 3m pesticidevrije strook en 5m bemestingsvrije strook. Dat wordt aangepast conform de aanpassingen in het waterwetboek. Voor alle niet nitraatgevoelige teelten geldt er 3m buffergewas (waarvan 1 m teeltvrije strook), 3m pesticidevrije strook en 3 bemestingsvrij strook. Dat laatste wordt 10 meter als het grenst aan helling of VEN. Voor nitraatgevoelige teelt of groene bestemmingen geldt 5m buffergewas (waarvan 1 m teeltvrije strook), pesticidevrij en bemestingsvrij. Dat laatste wordt opnieuw 10 meter als het grenst aan een helling of VEN.

De voorzitter licht de wijziging aan de ecoregeling 'bufferstroken' toe. Ze hebben samen met de middenveldorganisaties bekeken om een billijke vergoeding te geven voor het beheer van de beschermingsstroken zodat er ook mogelijkheden zijn voor biodiversiteit. Het komt erop neer dat maaien en klepelen niet toegestaan zal zijn tussen half maart en 15/7 en buiten die periode wel. Daarvoor krijgen ze een vergoeding van 1000 euro per hectare. Voor de ecoregeling met verplichte afvoering krijgen ze 250 euro per hectare extra. Daarnaast zijn er ook nog een aantal andere technische voorwaarden. Er wordt hierover nog een IKW ingepland voor de coalitiepartners. Het nut van de ecoregeling graskruiden bufferstrook valt weg en het voorstel is dan ook om deze te schrappen. Deze interventie werd toegepast op 43 hectare. Het heeft nog weinig toegevoegde meerwaarde, want met afvoer ga je vanzelf een graskruiden bufferstrook krijgen. De schrapping tekent ook in een efficiëntieoefening van mensen en middelen.

De vertegenwoordiger van VLM licht de wijzigingen aan de beheersovereenkomsten 'soortenbescherming' en 'bufferen en verbinden' toe. De beschermingsstroken zijn een belangrijk gevolg van onderhandelingen tussen het middenveld. De beheersovereenkomsten krijgen een lagere vergoeding voor de oppervlakte die overlapt met de beschermingsstrook.

De voorzitter vraagt of er al vragen zijn.

De vertegenwoordiger van kabinet Weyts vraagt of het niet wegneemt dat er een beschermingsstrook moet liggen. De voorzitter bevestigt dat de wettelijke voorwaarden op beschermingsstroken van 3 en 5 meter van toepassing zijn, ook als je niet deelneemt aan de GLB-maatregel(en).

De voorzitter concludeert dat iedereen studievoorbehoud neemt.

3.2 Externe uitgavendoorlichting

De vertegenwoordiger van kabinet Weyts vraagt hoe het zit met de externe uitgavendoorlichting. De vertegenwoordiger van de beheerautoriteit GLB-SP licht toe dat de overheidsopdracht van PDPO III nu opgestart zal worden om vanaf 2026 uitgevoerd te worden. Ze vult aan dat we voor het huidige GLB met lopende uitgaven een evaluatieplan hebben, zoals ook al toegelicht werd op het vorige monitoringcomité.

De vertegenwoordiger van kabinet Weyts vraagt of het bestek enkel opgemaakt wordt over PDPO III en dus de tweede pijler enkel geëvalueerd zal worden. De vertegenwoordiger van de beheerautoriteit GLB-SP bevestigt en legt uit dat er voor pijler I vroeger geen apart plan bestond, maar een rechtstreeks uitvoering was van de Europese regelgeving.

De vertegenwoordiger van kabinet Weyts wijst naar het regeerakkoord waarin staat er een externe uitgavendoorlichting van het GLB 2023-2027 zal gebeuren. De voorzitter antwoordt dat er met betrekking tot huidige GLB constante audits en evaluaties gebeuren.

De vertegenwoordiger van kabinet Weyts vraagt een IKW. De voorzitter concludeert dat hierover een IKW zal worden ingepland.

3.3 Forum Vlaamse landbouwvisie 2030-2050

De vertegenwoordiger van SALV licht toe dat er volgende week dinsdag 23 september een toelichting is over de landbouwvisie 2030-2050 waarvoor iedereen uitgenodigd is.

3.4 Kalender opmaak nieuwe GLB

20250915_opmaak_nieuwe_GLB.pptx

De vertegenwoordiger van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij geeft een toelichting van het MFK en de ontwerpverordeningen die gerelateerd zijn aan het GLB.

De voorzitter vult aan dat we elk monitoringcomité zullen trachten om een update te geven.

De vertegenwoordiger van kabinet Crevits vraagt of de verdeling van het niet geoormerkt budget een zaak van de lidstaten zelf is. De vertegenwoordiger van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij zegt van wel, maar dat de Europese Commissie ook wel een aanzet zal geven via de prioriteiten die zij naar voorschrijven.

De vertegenwoordiger van kabinet Diependaele wijst vanuit dit kader nog eens op het belang van een evaluatie. De vertegenwoordiger van kabinet Weyts sluit zich daarbij aan. De voorzitter zegt dat het in een IKW besproken zal worden.

De vertegenwoordiger van de Europese Commissie bedankt voor de presentatie en verduidelijkt dat er nog heel wat onzekerheden zijn, omdat nu het wetgevende proces met het Europees Parlement en de Raad nog bezig is.

De vertegenwoordiger van de VVP vraagt om de presentatie toe te voegen aan het verslag. De voorzitter antwoordt dat dit zal gebeuren.